

แนวทางเกี่ยวกับการรับทรัพย์สินและคำพิพากษาที่เกี่ยวข้อง

ศาลมีอำนาจสั่งรับทรัพย์สิน คือ

๑. ทรัพย์สินที่ใช้ในการกระทำผิด
  ๒. ทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด
  ๓. ทรัพย์สินที่มอบให้หรือรับไว้สำหรับเจ้าพนักงานในการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ
- ทรัพย์สินที่ศาลมีอำนาจริบเหล่านี้ ศาลจะไม่ริบทรัพย์สินของคนอื่น ซึ่งมีได้รู้เห็นกับการกระทำผิด

สิ่งที่ควรทราบในการรับทรัพย์สิน

ทรัพย์สินที่ศาลสั่งให้ริบ ศาลจะสั่งให้ทรัพย์สินที่ริบใช้ไม่ได้ หรือทำลายเสียก็ได้ แต่ถ้าเจ้าของมิได้รู้เห็นในการกระทำผิดจะร้องขอคืนได้ภายใน ๑ ปี หลังคำพิพากษาให้ยึดทรัพย์สินนั้น

การรับทรัพย์สินนั้น ถ้าผู้จับกุมไม่ได้บันทึกการรับทรัพย์สินไว้ในชั้นการสอบสวน สำนวนก็จะไม่ปรากฏในคำฟ้องที่พนักงานอัยการยื่นฟ้องต่อศาล เมื่อคดีมาถึงชั้นศาล ๆ ก็ไม่มีอำนาจสั่งรับได้เพราะไม่ปรากฏในคำฟ้อง

ดังนั้นผู้จับกุมต้องบันทึกของกลางที่จะริบเข้าไปด้วยในการจับด้วย เช่น โศก ระเบิดที่ไม่มีใบอนุญาตให้เคลื่อนย้าย เป็นต้น ศาลจึงสั่งริบของกลางได้ แต่ถ้าของกลางเป็นรถบรรทุกหรือพาหนะอื่น ๆ ที่พาสัตว์นั้นมาโดยสภาพมิไว้เพื่อบรรทุกคนหรือสิ่งของจากที่แห่งหนึ่งไปยังที่แห่งหนึ่งอันเป็นวัตถุประสงค์ทั่วไป จึงไม่ใช่ทรัพย์สินที่ใช้ในการกระทำความผิดโดยตรงอันพึงริบได้ ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๓๓(๑) จึงไม่สามารถริบรถบรรทุกของกลางได้ ตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๔ คดีหมายเลขแดงที่ ๒๑๑๐/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙

การเก็บรักษาทรัพย์สิน

การเก็บรักษาทรัพย์สินที่พนักงานสอบสวนสั่งให้เก็บรักษา เมื่อพนักงานสอบสวนแจ้งข้อกล่าวหาให้แก่ผู้ถูกจับ และยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้เป็นของกลาง พนักงานสอบสวนอาจสั่งให้เก็บรักษาทรัพย์สินไว้กับเจ้าหน้าที่ผู้ใดไม่ว่าจะเป็นยาเสพติด อาหารสัตว์ เครื่องจักรต่างๆ ทำให้ภาระความรับผิดชอบตกมาสู่แก่เจ้าหน้าที่ที่เก็บรักษาจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาถึงที่สุด และมีคำสั่งให้ริบทรัพย์สินหรือคืนทรัพย์สิน เจ้าหน้าที่ผู้เก็บรักษาทรัพย์สินควรดำเนินการดังต่อไปนี้

๑.กรณีสั่งให้ริบทรัพย์สินตกเป็นของกรมปศุสัตว์

ให้รายงานให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นพิจารณาสั่งการ โดยให้ปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติมและระเบียบของกรมปศุสัตว์

๒.กรณีสั่งให้ริบทรัพย์สินตกเป็นของหน่วยงานอื่น

ทรัพย์สินที่พนักงานสอบสวนสั่งให้เก็บรักษาสั่งยึด หรืออายัดเป็นของกลางก่อนมีคำพิพากษา ถ้าพนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้จับหรือบุคคลใดรักษาไว้ เมื่อทราบว่าศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ผู้จับหรือผู้รักษาทรัพย์สิน ประสานกับพนักงานสอบสวนเจ้าของคดีว่าจะดำเนินการอย่างไรให้เป็นไปตามคำพิพากษา เมื่อพนักงานสอบสวนเจ้าของสำนวนคดีแจ้งให้ดำเนินการไปตามคำพิพากษาผู้จับหรือผู้เก็บรักษาทรัพย์สิน ต้องทำรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบแล้วทำเรื่องเสนอไปยังหน่วยงานอื่น ให้มารับทรัพย์สินตามคำสั่งศาลเพื่อไปดำเนินการให้ถูกต้องตามระเบียบต่อไป

ข้อควรระวัง

ศาลมีคำพิพากษาให้รับแล้วอย่าเก็บรักษาทรัพย์สินไว้ ให้ดำเนินการตามระเบียบหรือริบส่งคืนทรัพย์สินตามที่ศาลมีคำสั่ง โดยประสานกับพนักงานสอบสวนเจ้าของคดีที่สั่งให้เก็บรักษาทรัพย์สินของกลางไว้โดยเร็วเพราะถ้าทรัพย์สินที่ศาลสั่งให้รับตกเป็นของหน่วยงานกรมปศุสัตว์หรือหน่วยงานอื่น ถ้าเกิดความเสียหายผู้จับหรือผู้ที่เก็บรักษาทรัพย์สินซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่รัฐอาจต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายเป็นไปตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

วิธีปฏิบัติ

๑. เมื่อทราบคำสั่งศาลและศาลมีคำสั่งริบทรัพย์สินพนักงานผู้จับ หรือผู้เก็บรักษาของกลางตามคำสั่งพนักงานสอบสวนเจ้าของสำนวนคดีต้องประสานกับพนักงานสอบสวนเจ้าของสำนวนคดีเพื่อให้ดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษา

๒. หรือเมื่อพนักงานสอบสวนคดีได้แจ้งให้ทราบ ให้รีบดำเนินการแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทราบตามลำดับชั้น เพื่อจำหน่าย หรือทำลายทรัพย์สิน โดยให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ

๓. ถ้าทรัพย์สินนั้นศาลสั่งริบทรัพย์สินให้เป็นของหน่วยงานอื่น ให้แจ้งให้หน่วยงานนั้นทราบโดยเร็วเพื่อดำเนินการ ถ้าไม่แจ้งแล้วทรัพย์สินเสียหายภายหลังศาลมีคำสั่งให้ริบทรัพย์สิน ผู้รักษาทรัพย์สินอาจต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่รัฐโดยเป็นไปตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

*วทบ. นบ. นบท. นม.
กลุ่มคดีปกครองสำนักกฎหมาย

๐ (๓๑)
คำพิพากษา

คดีหมายเลขดำที่ ๗๒๐/๒๕๕๙

คดีหมายเลขแดงที่ ๒๑๑๐/๒๕๕๙

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลอุทธรณ์ภาค ๔

วันที่ ๒๕ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

ความอาญา

ระหว่าง

{	พนักงานอัยการจังหวัดมุกดาหาร	โจทก์
	นายวิโรจน์ วงษ์พันธ์เขตต์	จำเลย

เรื่อง

ความผิดต่อพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์

จำเลย   อุทธรณ์   คำพิพากษา

ศาลจังหวัดมุกดาหาร   ลงวันที่ ๕ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๙

ศาลอุทธรณ์ภาค ๔   รับวันที่ ๑๓ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๙

○ (๓๑ พ.)

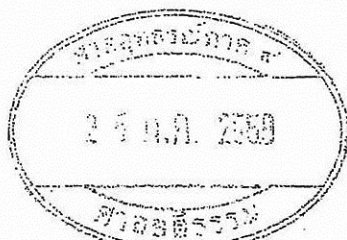

- ๒ -

โจทก์ฟ้องว่า เมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๙ เวลากลางวัน จำเลยนำกระป๋อง
เพศเมีย ๓ ตัว ยังไม่ได้ทำเครื่องหมายประจำสัตว์ บรรทุกใส่รถยนต์บรรทุก ๖ ล้อ
พาเคลื่อนย้ายออกจากท้องที่ตำบลบึงใหม่ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ไปยัง
ท้องที่ตำบลคำอาฮวน อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ซึ่งเป็นท้องที่จังหวัดอื่น
ที่ประกาศกำหนดให้เป็นเขตปลอดโรคระบาดโดยไม่ได้รับใบอนุญาต เหตุเกิดที่ตำบลบึงใหม่
อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี และตำบลคำอาฮวน อำเภอเมืองมุกดาหาร
จังหวัดมุกดาหาร เกี่ยวพันกัน เจ้าพนักงานจับจำเลยพร้อมยึดกระป๋องเพศเมีย ๓ ตัว
และรถยนต์บรรทุก ๖ ล้อ ๑ คัน ที่ใช้เป็นยานพาหนะบรรทุกกระป๋องเพศเมียดังกล่าว
เป็นของกลาง ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๔,
๓๔, ๓๑, ๓๘ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒, ๓๓ ธิบของกลาง

จำเลยให้การรับสารภาพ

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติ
โรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง (๑), ๓๑ จำคุก ๒ เดือน และปรับ

๐ (๓๑ พ.)

- ๓ -

๕,๐๐๐ บาท จำเลยให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษตาม
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๘ ลดโทษให้กึ่งหนึ่ง คงจำคุก ๑ เดือน และปรับ
๒,๕๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด ๑ ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา ๕๖ ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙, ๓๐ ริมของกลาง
จำเลยอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ ตรวจสอบนวนประชุมปรึกษาแล้ว มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัย
ตามอุทธรณ์ของจำเลยว่า กรณีมีเหตุสมควรต้องริบรณต์บรรทุก ๖ ล้อ ของกลางหรือไม่
เห็นว่า แม้อรณต์บรรทุก ๖ ล้อ ของกลางเป็นพาหนะที่จำเลยใช้ในการเคลื่อนย้ายกระป๋อง
เพศเมีย แต่ความผิดคดีนี้อยู่ที่จำเลยไม่มีใบอนุญาตให้เคลื่อนย้ายกระป๋องเพศเมีย หาก
ความผิดอยู่ที่การเคลื่อนย้ายหรือไม่ ทั้งตามปกติรณต์บรรทุก ๖ ล้อ ของกลางโดยสภาพ
ก็มีไว้เพื่อบรรทุกคนและสิ่งของจากที่หนึ่งไปยังที่อื่นอันเป็นวัตถุประสงค์ทั่วไป ไม่ใช่ทรัพย์สิน
ที่ใช้ในกระทำความผิดโดยตรงอันจะพึงรับได้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓(๑)
จึงเห็นควรไม่ริบ ที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ริบรณต์บรรทุก ๖ ล้อ ของกลางมานั้น ไม่ต้องด้วย

○ (๓๑ พ.)

- ๔ -

ความเห็นของศาลอุทธรณ์ภาค ๔ อุทธรณ์ของจำเลยฟังขึ้น

อนึ่ง ที่ศาลชั้นต้นปรับบทลงโทษตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๗๑ โดยไม่ระบุนั้นไม่ถูกต้อง แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดอุทธรณ์ แต่ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ มีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยและแก้ไขเสียให้ถูกต้องได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง

พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง (๑), ๗๑ วรรคหนึ่ง ไม่ริบรณนต์บรรทุก ๖ ล้อ ของกลาง โดยให้คืนแก่เจ้าของ ส่วนโทษและนอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น.

นายสุพัฒน์ ลอยชูศักดิ์

นายวิทยา พรหมประสิทธิ์

นายวราคมน์ เลียงพันธุ์

